

Gemeente
Neerijnen

Aan Gemeenteraden van Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal
Afzender Stuurgroep GNL
Datum 10 november 2016
Betreft Raadsinformatiebrief herindelingsontwerpfase GNL

Geachte leden van de raad,

Op 6 oktober 2016 heeft u, elk in uw eigen raad, het principebesluit genomen om in één keer te komen tot een bestuurlijke fusie (herindeling) tussen de GNL-gemeenten. Daarmee staan alle betrokkenen samen voor de uitdagende opgave om de uitgangspunten voor de nieuw te vormen gemeente, waarin onze 26 kernen een voorname positie innemen, vast te leggen in een herindelingsontwerp.

De stuurgroep heeft de voorbije weken, met hulp van de ingerichte projectorganisatie, het nu voorziene plan van aanpak, de te volgen processtappen en de daaraan gerelateerde planning en de contouren van het beoogde herindelingsontwerp uitgewerkt. Als bijlage bij deze raadsinformatiebrief biedt de stuurgroep u graag deze notities aan. Het communicatieplan, dat dient als oplegger bij het plan van aanpak, verkeert in een afrondende fase en wordt u eind november toegezonden.

Wij zijn van mening met deze notities een goed fundament te leggen onder een proces dat wij graag samen met alle betrokkenen nader vorm en inhoud gaan geven. Daarbij staat betrokkenheid van u, inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, colleges en medewerkers centraal. Wij spreken de wens uit om zo tot een herkenbaar en breed gedragen herindelingsontwerp te komen, als basis voor uw definitieve besluitvorming in 2017.

Graag neemt de stuurgroep u middels deze brief, aanvullend op de informatie uit bijgevoegde notities, mee in de volgende onderwerpen:

- a. Uw rol en bijdrage aan het herindelingsontwerp;
- b. De opvolging van de aangenomen moties vanuit de raadsvergaderingen d.d. 6 oktober 2016;
- c. Overwegingen om in te zetten op een herindeling per datum 1 januari 2019;
- d. Enkele mijlpalen in het proces van herindeling op een rij.

a. Uw rol en bijdrage aan het herindelingsontwerp

Bij het ontwerpen van de uitgangspunten voor de nieuwe gemeente zijn vooral de raden 'aan zet'. De stuurgroep nodigt u dan ook van harte uit om als mede-eigenaar van dit proces mede richting te geven aan deze uitgangspunten. Vanuit dat perspectief willen wij de komende maanden diverse bijeenkomsten met u organiseren, waarin inhoud, ontmoeting en kennismaking met elkaar en elkaars gemeenten centraal staat.

Het doel van deze bijeenkomsten is het samen formuleren van uitgangspunten voor de nieuwe gemeente, die richting geven aan het herindelingsontwerp. In concreto gaat het in deze sessies om de vraag: "Wat voor gemeente willen we zijn?" Onder meer de relatie tussen de samenleving en de gemeente, de verbinding met

de kernen, het dienstverleningsconcept, het type gemeente (zelf doen, samen doen, laten doen) en de huisvesting van de nieuwe gemeente zijn wat ons betreft onderwerpen van gesprek.

In overleg met de griffiers heeft de stuurgroep op 28 november aanstaande een eerste bijeenkomst van de klankbordgroep belegd, om de beoogde procesgang richting het raadsbesluit over het herindelingsontwerp samen door te spreken. Vooruitlopend op deze bijeenkomst zijn met de griffiers de volgende data gereserveerd voor de inhoudelijke/kennismakingsbijeenkomsten van de drie voltallige gemeenteraden:

- a. 12 december 2016, Lingewaal, aanvang 20.00 uur;
- b. 16 januari 2017, Neerijnen, aanvang 20.00 uur;
- c. 06 februari 2017, Geldermalsen, aanvang 20.00 uur.

Wij vragen u alvast deze data te reserveren in uw agenda. De definitieve uitnodiging, agenda en (externe) locaties voor deze bijeenkomsten volgen op een later moment.

Na deze meer informele en inspirerende bijeenkomsten, volgen nog gezamenlijke radenbijeenkomsten voor een technische toelichting op het herindelingsontwerp, het besluitvormingsmoment op het herindelingsontwerp (nu voorzien op 16 maart 2017) en het besluitvormingsmoment op het herindelingsadvies (nu voorzien op 15 juni 2017).

b. De opvolging van de aangenomen moties vanuit de raadsvergaderingen d.d. 6 oktober 2016

In de raadsvergaderingen van 6 oktober 2016 is in alle raden ingestemd met het principebesluit om tot een herindelingsontwerp te komen. Daarbij zijn in de raden door moties de colleges gevraagd bij de verdere uitwerking een aantal onderwerpen te betrekken. De stuurgroep geeft hieronder weer op welke wijze de aangenomen moties een plaats zou kunnen krijgen in het herindelingsontwerp. Wij hebben hiermee zoveel mogelijk recht willen doen aan de aangenomen moties.

Motie 'dienstverleningsconcept en huisvesting', ingediend door VVD Lingewaal

Deze in Lingewaal aangenomen motie, die door de colleges in Neerijnen en Geldermalsen is omarmd en daardoor in die gemeenten niet in stemming is gebracht, roept op om in de verdere uitwerking van het herindelingsontwerp uit te gaan van reeds beschikbare nieuwe dienstverleningsconcepten waarbij er geen of beperkte investeringen nodig zijn in nieuwe huisvesting c.q. gebouwen zoals een gemeentehuis.

De stuurgroep GNL omarmt de strekking van de motie en beschouwt het als een richtinggevend uitgangspunt voor de visievorming in de herindelingsontwerpfase. Mede in gesprek met u, colleges en de inwoners, ondernemers en instellingen komt de stuurgroep graag tot een visie op dienstverlening. De visie op huisvesting zal daar logisch uit volgen. Innovaties in dienstverlening hebben de bijzondere belangstelling van de stuurgroep.

Motie 'uitvoeringsagenda Manifest 2015-2020', ingediend door CDA Lingewaal

In de aangenomen motie wordt de oproep gedaan om in samenwerking met de colleges van Geldermalsen en Neerijnen de uitvoering van de in de uitvoeringsagenda Manifest 2015-2020 benoemde projecten te borgen in het herindelingsontwerp, door het sluiten van convenanten met relevante partners zoals de Provincie Gelderland.

De stuurgroep benadrukt dat conform beslispunt j. ('waarborgen voor realisatie Manifest Lingewaal') van het raadsbesluit d.d. 6 oktober 2016 een Convenant Manifest expliciet onderdeel is van het herindelingsontwerp. In dat convenant beogen de drie gemeenten en de provincie met elkaar de onomkeerbaarheid van het Manifest te verankeren.

De stuurgroep is inmiddels het overleg gestart met de Provincie om te bezien hoe de uitvoering van de Manifest-projecten verenigd kan worden met de Arhi-procedure en het convenant daarin garanties kan bieden.

Motie 'uitwerking herindelingsontwerp op financiële aspecten' ingediend door CU Lingewaal

Deze motie roept op tot een verdiepend financieel onderzoek naar de omgang met de korting op het gemeentefonds, diverse scenario's met betrekking tot de grondposities in Geldermalsen, de consequenties van uittreding en toetreding tot verbonden partijen en een algemeen boekenonderzoek.

De stuurgroep onderschrijft de lijn van deze motie. De in de voorgaande fase door de provincie Gelderland uitgevoerde begrotingsscan (en de actualisatie daarop) verdient in deze fase ook naar onze mening een diepgaandere analyse. Deze analyse stelt ons als gemeentebesturen in staat samen tot de vorming van een krachtige en financieel gezonde nieuwe gemeente te komen. Eventuele vraagstukken die uit deze analyse naar voren komen hebben we zodoende tijdig en scherp in beeld en vragen op dat moment om gezamenlijke oplossingsrichtingen, acties en/of keuzen.

Omdat objectiviteit in deze het vertrouwen in de analyse naar onze mening vergroot, heeft de stuurgroep in lijn met de motie een offerte aangevraagd voor een financiële analyse, uit te voeren onder verantwoordelijkheid van de accountant van Lingewaal. Dit onderzoek mondt uit in een afzonderlijke rapportage die u te zijner tijd zult ontvangen.

Motie 'uitwerking herindelingsontwerp op structuur van de nieuwe gemeente', ingediend door CU Lingewaal

In de aangenomen motie wordt de oproep gedaan om in het herindelingsontwerp voorstellen op te nemen met betrekking tot:

- a. de meest efficiënte en financieel wenselijke structuur voor de bedrijfsvoeringstaken;
- b. oplossingen om de afstand van de burger tot de politiek en bestuur actief te verkleinen;
- c. de verankering van burgerparticipatie in het democratisch proces;
- d. het behoud van uitbreidingsmogelijkheden door middel van woningbouw voor de eigen bevolking in de eigen kernen.

De stuurgroep omarmt de strekking van de motie. De 'gemeente in ontwerp' is een gemeente die letterlijk en figuurlijk dicht bij haar inwoners wil staan. De structuur is volgend op deze wens. In de visievorming, landend in het herindelingsontwerp, kijken we kritisch naar welke functies in eigen huis gehouden kunnen en moeten worden, vanuit inhoudelijk, financieel en politiek-bestuurlijk perspectief. Daarnaast omarmt de stuurgroep de Manifestgedachte in termen van omgang met de samenleving als het gedachtegoed voor de nieuwe gemeente en zijn 26 kernen. In de herindelingsontwerpfase krijgt dit gedachtegoed begin 2017 reeds procesmatig vorm middels een eerste rondgang langs de kernen. In 2017 en 2018 wordt de dialoog gecontinueerd en verder verdiept.

Met betrekking tot de uitbreidingsmogelijkheden door middel van woningbouw verwijst de stuurgroep graag naar de afspraken over het woningbouwprogramma die in de regio zijn gemaakt tussen de regionale portefeuillehouders Wonen en de Provincie. Deze afspraken zijn leidend in de uitwerking van het herindelingsontwerp.

c. Overwegingen om in te zetten op een herindeling per datum 1 januari 2019

De stuurgroep heeft in beeld gebracht hoe de planning van de komende periode geoptimaliseerd kan worden. Daarbij houden we rekening met de insteek van een aantal externe deskundigen die ons adviseren de periode van het ontwerp zo kort mogelijk te houden en in die lijn de herindelingsdatum op het vroegst mogelijke moment te plannen.

De ervaring leert namelijk dat vanaf heden de lokale ontwikkelingen in de gemeenten 'getemporiseerd' gaan worden. De komende periode worden beleidsvoornemens nadrukkelijker met elkaar afgestemd, investeringen worden opgeschoven, vacatures worden niet vast ingevuld, et cetera. Een modus die hoort bij een dergelijk ingrijpend veranderproces, een modus ook die ervoor zorgt dat de samenvoeging soepeler zal verlopen en de frictiekosten zal beperken.

Echter, ook een modus die niet een te lange periode voort moet duren. In dat geval kan het ten koste gaan van het dienstverleningsniveau aan onze inwoners, ondernemers en onze maatschappelijke instellingen. En zal het tot een toenemende onrust leiden onder betrokken management en medewerkers. Ofwel, de inzet is om de aanloopperiode naar de herindeling zo kort mogelijk te houden. Daarom opteert de stuurgroep voor een herindeling per 1 januari 2019.

d. Enkele mijlpalen in het proces tot herindeling feitelijk op een rij

- bijeenkomst klankbordgroep raden te Lingewaal 28 november 2016
- 1e bijeenkomst drie gemeenteraden te Lingewaal 12 december 2016 (reservering)
- 2^e bijeenkomst drie gemeenteraden te Neerijnen 16 januari 2017
- 3^e bijeenkomst drie gemeenteraden te Geldermalsen 06 februari 2017
- vaststelling door de gemeenteraden van het herindelingsontwerp: 16 maart 2017
- inwerkingtreding van het verscherpt preventief toezicht vanuit provincie: 16 maart 2017
- zienswijze procedure samenleving, omliggende gemeenten en provincie 8 weken vanaf 16 maart
- vaststelling door de gemeenteraden van het herindelingsadvies: 15 juni 2017
- toesturen herindelingsadvies aan Gedeputeerde Staten provincie Gelderland 16 juni 2017
- toesturen herindelingsadvies en advies van GS door GS aan Ministerie BZK vóór 1 juli 2017
- herindelingsverkiezingen november 2018
- startdatum nieuwe gemeente 1 januari 2019

De stuurgroep hoopt u met dit schrijven te hebben geïnformeerd over het beoogde gezamenlijk vorm te geven vervolgproces. Wij zien uit naar uw rol en betrokkenheid bij het herindelingsontwerp. Daarnaast zullen wij u uiteraard via diverse kanalen op de hoogte houden van de voortgang in het proces. Wij hebben de verwachting dat wij gezamenlijk dit proces tot een goed einde kunnen brengen.

Met vriendelijke groet,
namens de stuurgroep GNL

Loes van Ruijven-van Leeuwen